

Česká republika

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Gymnázium a Střední pedagogická škola, Liberec, Jeronýmova
27**

Adresa: Jeronýmova 27, 460 07 Liberec

Identifikátor školy: 600 010 589

Termín konání orientační inspekce: 30. září, 2. a 3. říjen 2002

Čj.:	081 225/02-5076
Signatura:	oh4zw509

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Příspěvková organizace Gymnázium a Střední pedagogická škola, Liberec, Jeronýmova 27 byla zřízena rozhodnutím zastupitelstva Libereckého kraje na dobu neurčitou, č. usnesení 128/01/ZK ze dne 20. října 2001.

Poslední zřizovací listina čj. SH-1993/01 je platná a účinná rozhodnutím zastupitelstva Libereckého kraje od 23. října 2001. Byla doplněna I. dodatkem ke zřizovací listině usnesením zastupitelstva Libereckého kraje č. 49/02/ZK ze dne 23. dubna 2002.

Zřizovací listina vymezuje hlavní účel a tomu odpovídající předmět činnosti, označení statutárních orgánů organizace, majetek ve vlastnictví zřizovatele předaný příspěvkové organizaci do správy k jejímu hospodářskému využití, práva a povinnosti při hospodaření se svěřeným majetkem a okruhy doplňkové činnosti.

Celková kapacita uvedená v poslední změně rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (dále pouze rozhodnutí) čj. 32 221/2001-21 ze dne 1. února 2002 je pro gymnázium 502 žáci a pro střední pedagogickou školu (SPgŠ) 128 žáků. V době inspekce školu navštěvovalo 614 žáků ve dvaceti třídách. 239 žáků v osmi třídách osmiletého gymnázia, 247 žáků v osmi třídách čtyřletého gymnázia a 128 žáků ve čtyřech třídách SPgŠ. Kapacita pro jednotlivé součásti není překročena.

V souladu s rozhodnutím škola v současnosti vyučuje následující obory:

1. 79-41-K/401 Gymnázium - všeobecné (JKOV: 79-02-5/00), studium denní, délka studia 4 roky
2. 79-41-K/801 Gymnázium - všeobecné (JKOV: 79-02-5/00), studium denní, délka studia 8 roků
3. 75-31-M/005 Předškolní a mimoškolní pedagogika (JKOV: 76-50-6/00), studium denní, délka studia 4 roky.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v celé škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve společenskovedních předmětech (český jazyk a literatura, dějepis), v přírodovědných předmětech (chemie, biologie), v matematice, informatice, výpočetní a didaktické technice, v odborných předmětech ve SPgŠ (pedagogika, psychologie, osobnostní výchova, pedagogická praxe).

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V CELÉ ŠKOLE VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve škole působí 45 pedagogických pracovníků, z nichž pouze dva (4,4 %) nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Ostatní vyučující mají příslušné vzdělání pro I. nebo II. cyklus, případně vysokou školu nepedagogického zaměření s doplňkovým pedagogickým studiem. Velmi příznivé je věkové rozložení učitelského sboru (29 % do 35 let, 40 % 35 - 45 let, 24 % 45 - 55 let, 7 % nad 55 let), které vytváří předpoklady pro dlouhodobě stabilizovaný pracovní kolektiv, pokud však nebude docházet k odchodům kvalifikovaných pedagogů za lukrativnějšími pracovními příležitostmi (v posledních dvou letech odešlo šest učitelů mimo školství). Výchovné poradenství zajišťuje školní psycholožka, absolventka dvouoborového studia pedagogiky a psychologie. Při skladbě úvazků se vedení školy snaží maximálně využívat odbornou kvalifikaci učitelů.

Poradní a metodické orgány (pedagogická rada, předmětové komise, širší vedení školy, sdružení rodičů) spolupracují v oblasti pedagogické, ekonomické, provozní i poradenské. Předmětové komise zpracovávají roční plán, jehož naplňování se pololetně vyhodnocuje. Schůzky se uskutečňují obvykle čtyřikrát ročně, v případě potřeby častěji. Komise plánují a koordinují exkurzní činnost, zpracování tematických plánů, vedení seminárních prací, přípravu studentů na různé typy soutěží, metodickou pomoc začínajícím a nekvalifikovaným učitelům, přípravu maturitních okruhů a otázek pro ústní maturitní zkoušky, využívání mezipředmětových vztahů v rámci výuky, pomoc při adaptaci studentů prvních ročníků na nový typ studia, možnosti výchovného působení na žáky, využití netradičních metod a postupů ve výuce a požadavky na nákup odborné literatury a časopisů. Předmětová komise českého jazyka netrvá na sjednocení požadavků na formální úpravu kontrolních slohových prací včetně hodnocení, zpětná vazba žáků v opravách však není vždy průkazná. Ne všichni vyučující, pokud vedou žáky k maturitě, pro ně vytváří výchozí literárně-jazykové texty k zadávaným otázkám při ústní maturitní zkoušce. Z inspekčních zjištění vyplývá, že v součinnosti práce předmětových komisí společenskovědních předmětů jsou podceňovány analýza materiální podpory výuky a využívání dalších zdrojů informací (především v dějepisné výuce). Činnost předmětové komise přírodních věd je neformální, pedagogové velmi úzce spolupracují, mají jednoznačně rozdělené povinnosti. Učitelé biologie zajišťují i doplnění sbírky cenných přírodnin vlastním sběrem, jeden z nich koordinuje ekologický projekt GLOBE. Ve zpracovaných časově tematických plánech se provádějí úpravy podle aktuální situace ve výuce, avšak o těchto úpravách (někdy i velmi zásadních) není informována ředitelka, která má o chodu školy v ostatních oblastech velmi dobrý přehled. Celkově jsou kontrolní mechanismy promyšlené, přispívají k bezproblémovému chodu školy. Na zjištěné nedostatky vedení školy operativně reaguje, přijímá opatření, která se stávají součástí plánu na příští období. Problémy se řeší okamžitě se zodpovědnou osobou. O obecných závěrech vyplývajících z kontrolních zjištění jsou zaměstnanci informováni při pedagogických a provozních poradách. Vynikající úroveň má ve škole výchovné poradenství. Výchovná poradkyně organizuje harmonizační dny pro žáky prvních ročníků, činnost školního senátu, výcvik preventistů, individuálně pracuje s problémovými a neprospívajícími žáky, pomáhá při profesionální orientaci žáků, spolupracuje s rodiči, s pedagogicko-psychologickou poradnou, s poradnou pro mezilidské vztahy, se střediskem komplexní terapie. Z rozhovorů se žáky vyplynulo, že výchovná poradkyně (školní psycholog) je rádcem, pomocníkem i důvěrníkem při řešení jejich vzdělávacích, výchovných i osobních problémů.

Organizační systém, včetně pravomocí a povinností jednotlivých zaměstnanců je funkční. Vnitřní řád Gymnázia a SPgŠ stanovuje základní pravidla chodu školy. Práva nejsou konkrétně specifikována, pouze v jednom bodě jsou zmíněny právní normy, ze kterých se práva žáků odvíjejí. Přenos informací mezi vedením školy a zaměstnanci se uskutečňuje vnitřní elektronickou poštou, osobním kontaktem, prostřednictvím nástěnky ve sborovně nebo při pedagogických a provozních poradách. Žáky informují třídní učitelé, vyučující jednotlivých předmětů, důležité zprávy jsou vyvěšeny i na chodbách školy. Všichni pedagogové mají vypsané konzultační hodiny. Dvakrát ročně se organizují třídní schůzky, při závažnějších kázeňských nebo výukových problémech žáků jsou rodiče kontaktováni okamžitě. Každý měsíc se schází sdružení rodičů, které tvoří zástupci téměř ze všech tříd. Informování o dílčím hodnocení během školního roku nechává škola na osobní zodpovědnosti žáků, nemá zavedený systém studijních průkazů. Rodiče zatím nesignalizovali nespokojenost s nedostatečnou informovaností o prospěchu a chování žáků. Jako informační zdroj pro žáky i rodičovskou veřejnost slouží i www stránky.

Personální podmínky mají celkově nadprůměrnou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Gymnázium a SPgŠ sídlí v budově, která v posledních deseti letech prošla několika rekonstrukcemi a dvěma přístavbami. V současné době jsou kromě kmenových a odborných učeben k dispozici laboratoře, ateliér, hudební centrum, knihovna, studovna, přednáškový sál, sportovní areál. Společné prostory jsou funkčně vybavené (relaxační koutky, informační panely) i esteticky upravené (výtvarné práce žáků). Naopak kmenové učebny působí neosobně a nepodnětně, výzdoba nebo motivační materiály se vyskytují sporadicky. Doporučení zlepšit estetické prostředí tříd se objevilo i v závěrech z orientační inspekce v prosinci 1998. Teoretická výuka hospitovaných předmětů byla vedena v kmenových a odborných učebnách, které byly čisté a vybavené novým nebo zachovalým nábytkem. V některých navštívených hodinách čtyřletého gymnázia byly prostory tříd vzhledem k naplněnosti ročníků dost stísněné. Materiální zázemí výuky českého jazyka a literatury má dobrou úroveň. V nově vybudovaném objektu v areálu školy funguje žákovská knihovna se stanovenou výpůjční dobou. Žáci i učitelé zde mohou využívat kopírku. Vybavení dějepisné sbírky není příliš široké. Chybí větší škála nástěnných map, více sad historických atlasů k zapůjčování do výuky. Z didaktické techniky je nejvíce využíváno video. Češtináři mají k dispozici audio přehrávače.

Odborné předměty ve SPgŠ se vyučují v kmenových učebnách. Pro výuku předmětu osobnostní výchova je však prostředí běžné školní učebny zcela nevyhovující. Vždy se musí přerovnávat školní nábytek, podlahy bez koberce i chybějící prostor pro ukládání pomůcek a materiálů nepodporují využívání specifických metod práce a zařazování praktických činností. Podmínky pro pedagogickou praxi ve vybraných mateřských školách jsou velmi dobré.

Stupňovitě uspořádané odborné učebny biologie a chemie umožňují žákům bezproblémové sledování demonstračních pokusů. Učitelé mohou přímo ve výuce využívat uzavřený televizní okruh, případně počítač. Vybavení pomůckami umožňuje splnění schválených učebních osnov. Laboratorní cvičení se uskutečňují v biologické a v loňském roce modernizované chemické laboratoři.

Specializovaná učebna pro výuku informačních a komunikačních technologií (ICT) je nově vybavena datovým projektorem, který umožňuje názornou demonstraci a tím vytváří podmínky pro uplatnění velmi efektivních metod vzdělávání. Hardware i instalovaný software odpovídají

současným požadavkům, umožňují naplnit vzdělávací program gymnázia ve výuce ICT v plném rozsahu. Pro úplnou realizaci osnov střední pedagogické školy chybělo programové vybavení pro výuku nábídky ovládání a pedagogického využití her a jednoduchých výukových programů (pro mateřské školy, školní družiny apod.). Prostorové řešení učebny je funkční, tabule i promítací plocha jsou dobře viditelné, vybavení vyhovuje ergonomickým požadavkům. Druhá odborná učebna pro výuku ICT i přes své starší zařízení (hardware i nábytek) a horší světelné podmínky vyhovuje pro individuální práci žáků během jejich volného času, méně už pro běžnou výuku.

Škola žákům, kteří plní povinnou školní docházku, učebnice zapůjčuje, ostatní mají studijní literaturu doporučenu. Procento žáků, kteří si učebnice pořizují, je v jednotlivých předmětech a ročnících různé, závisí na frekvenci jejich využití ve výuce a v přípravě na ni.

Materiální zázemí je většinou využíváno účelně a efektivně. Nové pomůcky se pořizují vzhledem k nízkému rozpočtu pouze minimálně.

Materiálně-technické podmínky ve sledované oblasti mají spíše nadprůměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SKUPINĚ PŘEDMĚTŮ

Realizace vyučovaných studijních oborů (gymnázium, předškolní a mimoškolní pedagogika)

Škola vyučuje studijní obory, které jsou uvedeny v posledním platném rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení.

Učební plány gymnázia i střední pedagogické školy pro školní rok 2002/2003 korespondují s platnými učebními dokumenty. V hospitovaných předmětech se vyučuje podle platných učebních osnov.

Ve studijním oboru předškolní a mimoškolní pedagogika posiluje vedení školy podle zájmu žáků hodinové dotace povinných předmětů z disponibilních hodin. V gymnáziu je velmi široká nabídka volitelných a nepovinných předmětů (informatika a programování, konverzace v anglickém, německém a francouzském jazyce, latina, deskriptivní geometrie, hudební výchova a dějiny hudby, výtvarná výchova a dějiny výtvarného umění, semináře z biologie, chemie, fyziky, ekologie, dějepisu, zeměpisu a ze společenských vědních předmětů, cvičení z matematiky, chemie, biologie a fyziky).

Kontrolovaná povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Drobné nedostatky byly odstraněny okamžitě.

Způsob kontroly plnění učebních osnov je neúčinný (viz kapitola personální podmínky), avšak Česká školní inspekce (ČŠI) nezjistila neplnění učebních osnov.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve společenských vědních předmětech (český jazyk a literatura, dějepis)

ČŠI navštívila devět vyučujících ve dvanácti hodinách českého jazyka a dějepisu. Dvě třetiny jsou plně kvalifikovaní pedagogové pro stupeň školy, na kterém vyučují. Jedna třetina z nich vyučuje v některých hodinách střední odborné školy a ve čtyřletém gymnáziu pouze s pedagogickou způsobilostí. Tato skutečnost však nijak neovlivnila kvalitu výuky. Ve střední

pedagogické škole a víceletém gymnáziu bylo hospitováno po třech hodinách, ve čtyřletém gymnáziu šest hodin.

Ve výuce postupovali učitelé podle rámcově zpracovaných časově tematických plánů. Některá témata byla probírána s určitým časovým zpožděním. Obsahem literárního semináře v posledních ročnících (účast všech žáků) obou gymnázií bylo cílené doplňování a opakování učiva k maturitní zkoušce. Ve sledované dějepisné výuce v oktávě chyběla návaznost učiva na předcházející ročník. Důvodem byl odchod vyučujícího v kvintě a neprobrané tematické celky byly žákům doplňovány stávajícím učitelem v průběhu dalších ročníků. Inspekce měla možnost právě jedno z těchto dílčích témat v hospitované hodině sledovat. Vyučující se na výuku bezprostředně připravovali, v některých literárních hodinách však nebyla vždy důsledně sledována míra naplňování výchovně-vzdělávacích cílů.

Téměř v polovině hospitovaných hodin ČŠI zaznamenala variabilitu vyučovacích metod. Učitelé vhodně zařazovali skupinovou práci, aktivní učení při řešení problému a diskusi v návaznosti na simulované situace. Frontálně byla prezentována zejména dějepisná látka a učivo v semináři a literárních hodinách nižšího a čtyřletého gymnázia.

Různost použitých metod dodávala výuce dynamičnost, organizace hodin byla jasná, jejich členění se odvíjelo od dané metody a bylo podporováno využíváním různých informačních zdrojů (namnožený textový materiál, historické atlasy, doplňková četba, audio nahrávka).

Využití zmíněné materiální podpory ve výuce působí motivačně. Žáci však nejsou vedeni k pravidelné práci s doporučenými učebnicemi, kromě nižšího gymnázia, kde jsou učebnice zajišťovány školou. Zapůjčování historických atlasů k výuce nebylo v hodinách pravidlem, pracovalo se pouze se závěsnými mapami. Výrazným motivačním prvkem se jevilo průběžné hodnocení žáků především v nižším gymnáziu. Individuální klasifikace žáků vzhledem k termínu inspekce byla prakticky nulová. Vyučující si známky zaznamenávají do vlastních přehledů. Častými motivačními metodami byly aktualizace, návaznost na zkušenosti žáků, aplikace učiva. Aktuální vstupní motivace byla zařazena ojedinele v dějepisné hodině. Ve většině sledovaných hodin vzhledem k charakteru probírané látky využívali učitelé mezipředmětové vztahy. Mluvili spisovně i hovorově a srozumitelně. V několika hodinách převažoval pouze výklad učitele, i když věcný a správný, nedával žákům prostor uplatnit svůj názor, argumentovat, prezentovat vlastní práci. V metodicky pestrých hodinách nechyběla diskuse, závěrečné shrnutí žáky, náměty k domácí práci. Ve všech hodinách byla pozorována vzájemná vstřícnost mezi učiteli a žáky, učilo se v přátelské atmosféře.

Celkově úroveň průběhu a výsledků vzdělávání ve společenskovědních předmětech hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Průběh a výsledky vzdělávání v přírodovědných předmětech (chemie, biologie)

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v biologii a chemii vychází z deseti hospitací v teoretické výuce a laboratorních cvičeních v gymnáziu i SPgŠ. Celkovou úroveň výchovně-vzdělávacího procesu ve sledovaných předmětech pozitivně ovlivňuje plná odborná a pedagogická způsobilost všech učitelů. Předepsanou hodinovou dotaci pro biologii a chemii v obou typech gymnázia posiluje ředitelka školy o cvičení (disponibilní hodiny, nepovinná výuka) a volitelné semináře (3. a 4. ročník čtyřletého studia a odpovídající ročníky osmiletého studia). Tento systém umožňuje rozvíjet na teoretických základech i praktické dovednosti žáků, vytváří dostatečný časový prostor pro jejich vlastní experimentální činnost.

Předložené časově tematické plány nekorespondovaly v některých třídách se skutečnou situací ve výuce, ale ČŠI nezjistila neplnění učení osnov. Hospitované hodiny teoretické výuky probíhaly ve stupňovitě uspořádaných odborných učebnách s dostatečným materiálním

a technickým zázemím (počítač, video, meotar, mikroskopy, čtecí kamera). Vyučující byli na výuku dobře připraveni. Stavba, členění a náročnost vyučovacích jednotek většinou odpovídaly charakteru učiva, věku, schopnostem a zaměření žáků. Učitelé často zařazovali motivační a problémové úkoly, zdůrazňovali význam probírané látky pro praktický život, odbornou praxi, případně mezipředmětové souvislosti. Srozumitelný, v logických souvislostech podaný a dostatečně názorný výklad byl základem většiny hospitovaných hodin. Takto pojatý frontální způsob výuky však nevedl k dostatečnému rozvoji jazykových, komunikačních a kooperativních kompetencí žáků. Učitelé používali u všech věkových kategorií žáků gymnázia i SPgŠ stejné metody a formy práce, pouze přizpůsobovali rozsah a náročnost učiva. Výjimečná obsahová i rozsahová úroveň výukových webových stránek jednoho z vyučujících chemie umožňuje jejich efektivní použití při domácí přípravě žáků i ve vlastním vyučovacím procesu.

Škola má promyšlenou strukturu výuky praktických dovedností, metod a technik. Žáci jsou vedeni k samostatné experimentální činnosti, vyhodnocení zjištěných poznatků a zpracování závěrů do protokolů. Z hlediska optimálního využití pracovního času není příliš vhodné diktování postupu práce v úvodu laboratorních prací.

Klasifikace a hodnocení v hospitovaných hodinách byly objektivní a zdůvodněné.

Vzájemná komunikace pedagogů a žáků je bezproblémová, žáci respektují dohodnutá pravidla. Učitelé mají velmi dobrý verbální projev, jsou vstřícní, vytvářejí klidnou pracovní atmosféru. Frontální způsob vyučování však snižuje podíl aktivních činností žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v biologii a chemii hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice, informatice, výpočetní a didaktické technice

Hospitace v hodinách matematiky byly rozvrženy tak, aby ČŠI navštívila všech sedm vyučujících a sledovala výuku v nižších i vyšších ročnících gymnázia a ve SPgŠ. Všichni učitelé matematiky mají plnou kvalifikaci. Minimální praxe ovlivnila výkon dvou začínajících vyučujících, které chybějící zkušenost částečně vyvážily pečlivou přípravou. Obě projevují velkou snahu, aktivně spolupracují s vedoucím předmětové komise matematiky i ostatními vyučujícími.

Šest hodin hospitací v předmětech ICT bylo zaměřeno na dvouhodinové bloky výuky povinného i volitelného předmětu informatika v obou typech gymnázia a výpočetní a didaktické techniky ve SPgŠ. Oba vyučující mají plnou kvalifikaci, disponují odpovídajícími odbornými znalostmi a zkušenostmi z praxe, které žákům předávají.

Všechny zhlédnuté hodiny byly ze strany pedagogů připravené. Učitelé mají zpracované časově tematické plány, které vycházejí z platných učebních osnov a zohledňují jak schopnosti a dovednosti žáků, tak technický vývoj (v oblasti ICT). Plánování a příprava na výuku byly na velmi dobré úrovni.

V učebnách převládaly dobré tepelné a s výjimkou druhé počítačové učebny i světelné podmínky, nezapomínalo se na větrání, ale ne vždy se dařilo dodržovat všechny psychohygienické zásady, zejména reagovat na aktuální situaci ve třídě změnou tempa výuky, zařazením relaxace nebo i úpravou výukových cílů hodiny. Z tohoto pohledu byla méně zdařilá zejména dvouhodinová vyučovací jednotka výpočetní a didaktické techniky s jedinou, i když aktivní individuální činností žáků.

Výuka matematiky sice probíhala v méně podnětných kmenových učebnách, s užším sortimentem pomůcek (tabule a křída, modely těles), ale byla věcně a odborně správná. Hodiny

měly klasickou strukturu, výklad byl zpravidla veden formou dialogu s následným procvičením. Vyučující většinu zadání úloh psali na tabuli nebo diktovali, učebnice žáci využívali jen zřídka. Kromě jedné hodiny (rozmnožené podklady) chyběla práce s různými zdroji informací. Dominovala různě účinná frontální výuka, pouze zkušení učitelé dokázali při neustálém dialogu a vhodné motivaci (zejména aktualizací učiva) zapojit všechny žáky. Diferenciace byla nejvíce patrná při opravě písemné práce v prvním ročníku. Organizace hodiny cvičení byla účelná, vyznačovala se bezprostřední zpětnou vazbou a efektivní prací s chybou.

Vybavení nové počítačové učebny vytváří předpoklady pro pestrost výukových metod, aktivní i pasivní učení žáků. Účinné využití materiálních podmínek (samostudium připravených textů v lokální počítačové síti, hledání v rámci internetu, okamžitá zpětná vazba formou dialogu, názorná demonstrace, aplikace poznatků v samostatné práci) naplňovalo výukové cíle. Méně efektivní dvouhodinový blok byl věnován jedné stereotypní činnosti. Vzhledem k běžnému využívání elektronických zdrojů informací nepracovali žáci s učebnicemi ani s odbornou literaturou; vlastní poznámky v sešitech žáků byly nahodilé, chybělo vedení k systematickým zápisům.

Zkušení vyučující matematiky měli propracovaný systém hodnocení, u předmětů ICT se portfolio požadovaných výstupů pro běžný školní rok připravovalo. Četnost klasifikace všech sledovaných předmětů odpovídala termínu inspekce (září - říjen). Zdařilá vstupní motivace ve čtvrtém ročníku, příjemný projev a dobrá komunikace učitele přispěly k přiblížení výuky matematiky žákům. Pouze v některých hodinách se objevila efektivní průběžná motivace. Všichni pedagogové vystupovali vůči žákům přátelsky a vstřícně, v hodinách hodnocených jako vynikající byl vytvořen prostor pro vyjádření vlastního názoru a diskusi. Chyběla organizace výuky zaměřená na rozvoj některých dalších klíčových kompetencí žáků, zejména dovedností spolupráce a komunikace ve skupině.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů matematika, informatika, výpočetní a didaktická technika hodnotí ČŠI jako spíše nadprůměrné, s drobnými nedostatky.

Průběh a výsledky vzdělávání v odborných předmětech ve SPgŠ

ČŠI hospitovala ve třech hodinách pedagogické praxe třetího ročníku ve dvou mateřských školách, ve dvou hodinách pedagogiky u dvou vyučujících v prvním a třetím ročníku, v jedné hodině psychologie v prvním ročníku a ve dvouhodinové výuce osobnostní výchovy ve druhém ročníku. Všichni čtyři vyučující jsou odborně a pedagogicky způsobilí. V hodinách se kromě kvalifikovanosti ve značné míře projevil osobní zájem vyučujících o předmět a žáky, zvláště v jedné z hodin pedagogiky a hodinách osobnostní výchovy.

Připravená, záměrná a účinná motivace ve třech hospitovaných hodinách žáky výrazně aktivizovala, přispěla k dobrému porozumění teoretických poznatků. Ve všech sledovaných hodinách vycházeli učitelé z osobních zkušeností a znalostí žáků. Vedli je k obecným závěrům. Výklad aktualizovali, průběžně si ověřovali míru porozumění učiva, jeho aplikaci na praxi. Průběžně oceňovali aktivitu, nacházení správných odpovědí na otevřené otázky, uplatňování vlastních názorů i vyjadřovací schopnosti žáků. Možnosti rozvíjet vzájemné vztahy, poznávat se navzájem, využívat sebereflexi a sebehodnocení poskytovaly praktické činnosti v osobnostní výchově, adekvátně z nich čerpali žáci i pedagog. Přístup vyučujících se pohyboval od přátelského vztahu až k partnerskému. Individuální klasifikaci žáků si učitelé zaznamenávají do vlastních přehledů, studentské průkazy nejsou zavedeny.

Probíraná látka odpovídala tematickým plánům, vyučující byli na hodiny připraveni, včetně nápaditých pomůcek na jednu z hodin pedagogiky a osobnostní výchovy. Vyučovací metody

odpovídaly stanoveným cílům i charakteru předmětu. Organizace hodin byla přehledná, vycházela z použitých metod výuky. V některých klasicky vedených hodinách chyběla relaxace. Stanovené cíle byly realizovány. Neefektivněji ve formě dialogů, ve skupinových a praktických činnostech, kde byli vyučující spíše v rolích organizátora. Pro předměty nejsou k dispozici novější učebnice, vyučující je nahrazují různou doporučenou literaturou, namnoženým metodickým materiálem a písemnými poznámkami žáků. Učitelé se vyjadřovali spisovnou i hovorovou češtinou, jejich způsob komunikace byl kultivovaný, srozumitelný a bezprostřední. Citlivě reagovali na nedostatky ve vyjadřování žáků. Jejich možnosti diskutovat a uplatnit svůj názor odpovídaly charakteru předmětu a formám výuky. Především v hodinách osobnostní výchovy a v pedagogické praxi byly uplatňovány a využívány možnosti hledat a používat vlastní postupy řešení, pracovat s chybou. Ve všech hodinách učitelé využívali mezipředmětové vztahy a zkušenosti žáků.

Výuku odborných předmětů ve SPgŠ (pedagogika, psychologie, osobnostní výchova a pedagogická praxe) hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Škola využívá v českém jazyce již druhým rokem vlastní evaluační nástroje - srovnávací test pro žáky obou prvních ročníků a kvinty. Předmětová komise pověřuje sestavením i vyhodnocením testu jednoho z vyučujících. Závěry jsou konstatovány v rámci předmětové komise. V předchozích letech škola využívala pro vlastní evaluaci i profesionální testy, jejichž součástí bylo i podrobné vyhodnocení. Ve výroční zprávě je uveden přehled umístění žáků školy v soutěžích a olympiádách a úspěšnost maturantů při přijímacím řízení na vysoké školy, analýza dosažených výsledků chybí. Škola určité evaluační nástroje používá, ale nemá je popsány a systematicky zpracovány.

Ve školním roce 2001/2002 se žáci zúčastnili okresních, krajských a v několika případech i národních kol jazykových, společenskovedních, přírodovědných a sportovních soutěží a olympiád. Dva žáci školy se stali vítězi prestižní soutěže ALIANTE 2002, kterou pořádalo občanské sdružení JAGELLO 2000 ve spolupráci s MZV ČR, Armádou ČR, Ministerstvem národní obrany a Kanceláří pro tisk a informace NATO v Bruselu. Další žák se zúčastnil jako jeden ze zástupců ČR Světového mírového festivalu dětí a mládeže, který pořádalo OSN UNESCO a Asociace pro festival ČR.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje ve zřizovací listině se shodují s aktuálním rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 1. 2. 2002, čj. 32 221/2001-21, s účinností od 1. 9. 2002,
2. zřizovací listina vystavená Libereckým krajem dne 16. 11. 2001 pod čj.: SH-1993/01, s platností od 23. 10. 2001,
3. 1. dodatek ke zřizovací listině čj. SH-894/02 ze dne 29. 4. 2002,
4. učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem schválený MŠMT ČR dne 5. května 1999 pod čj. 20 595/99-22, s platností od 1. září 1999,

5. generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem schválený MŠMT ČR dne 5. května 1999 pod čj. 20 594/99-22, s platností od 1. září 1999,
6. učební plán studijního oboru 75-31-M/005 Předškolní a mimoškolní pedagogika vydaný MŠMT ČR dne 24. února 1998 pod čj. 13 727/98-23/231, s účinností od 1. září 1998,
7. učební osnovy pro gymnázia schválené MŠMT ČR dne 5. května 1999 pod čj. 20 596/99-22, s platností od 1. září 1999,
8. učební osnovy pro studijní obor 75-31-M/005 Předškolní a mimoškolní pedagogika vydané MŠMT ČR dne 1. července 1999 pod čj. 24 891/99-23, s platností od 1. 9. 1999,
9. učební osnova předmětu český jazyk a literatura pro střední odborné školy schválená MŠMT ČR dne 21. června 1990 pod čj. 18 743/90-21, s účinností od 1. září 1990,
10. učební osnovy pro gymnázia vydaná MŠMT ČR dne 24. května 1991 pod čj. 17 668/91-20, s platností od 1. 9. 1991 - volitelné předměty,
11. rozpracované učební plány na školní rok 2002/2003,
12. nabídka volitelných a nepovinných předmětů ve školním roce 2002/2003,
13. časově tematické plány sledovaných předmětů,
14. plán práce na školní rok 2002/2003,
15. plán předmětové komise přírodních věd ve školním roce 2002/2003 ze dne 28. 8. 2002,
16. hodnocení plnění plánu předmětové komise biologie a chemie za druhé pololetí školního roku 2001/2002 ze dne 30. 6. 2002,
17. plán činnosti předmětové komise českého jazyka na školní rok 2002-2003,
18. plán činnosti předmětové komise dějepisu na školní rok 2002-2003,
19. rozvrhy hodin ve školním roce 2002/2003,
20. přehled konzultačních hodin pedagogů ve školním roce 2002/2003,
21. organizace školního roku 2002/2003,
22. zásady provozního řádu
23. vnitřní řád Gymnázia a Střední pedagogické školy v Liberci ze dne 3. 9. 2002,
24. dotazník pro ředitele před inspekcí,
25. protokoly z komisionálních zkoušek ve školním roce 2001/2002,
26. protokoly o maturitních zkouškách ve školním roce 2001/2002 - 4.A, 4. B a 4.M,
27. protokoly o písemné maturitní zkoušce ve školním roce 2001/2002,
28. témata k písemné maturitní zkoušce,
29. vybrané maturitní práce žáků z českého jazyka a literatury ve školním roce 2001/2002,
30. otázky k ústní maturitní zkoušce z českého jazyka a literatury a výchozí literárně-jazykové texty k ústní maturitní zkoušce ve školním roce 2001/2002,
31. vybrané kontrolní slohové práce ve školním roce 2001/2002,
32. třídní knihy hospitovaných tříd,
33. třídní knihy: kvinta 1999/2000, sexta 2000/2001, septima 2001/2002,
34. záznamy o práci ve volitelných předmětech (literární a dějepisný seminář) ve školním roce 2002/2003,
35. náhodně vybrané sešity žáků v hospitovaných předmětech,
36. třídní výkazy: 3. A, kvarta B a 1. M,
37. zápisy z pedagogických rad,

38.náhodně vybraná správní rozhodnutí vydaná ředitelkou školy ve školním roce 2001/2002,
39.výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002,
40.inspekční zprávy čj. 083 576/98-2030 ze 14. ledna 1999.

ZÁVĚR

Personální zajištění výuky v Gymnáziu a Střední pedagogické školy v Liberci má nadprůměrnou úroveň. Ze 45 pedagogických pracovníků pouze dva nesplňují kvalifikační předpoklady. Věková skladba učitelského sboru je příznivá, s nízkým procentem vyučujících důchodového a těsně předdůchodového věku a s rovnoměrným rozložením pedagogů v ostatních věkových skupinách. Příkladnou úroveň má výchovné poradenství. Vedení zaměstnanců je systematické, kontrolní činnost poskytuje vedoucím pracovníkům většinou velmi dobrou zpětnou vazbu o naplňování výchovně-vzdělávacích cílů. Organizování provozu školy i vnitřní a vnější informační systém jsou funkční, vyhovují podmínkám školy. Škola má velmi dobré prostorové zázemí pro vzdělávací i výchovnou činnost. Společné prostory jsou vhodně uspořádány a vybaveny i esteticky upraveny. Kmenové učebny však působí nepodnětně a neosobně, pro výuku některých předmětů výchovného charakteru (osobnostní výchova) jsou zcela nevhodné. Vybavení pomůckami a didaktickou technikou umožňuje ve sledovaných předmětech splnit učební osnovy v teoretické i praktické výuce. Škola poskytuje žákům plněním povinnou školní docházku učebnice, u ostatních jsou studijní publikace doporučovány.

Vyučované studijní obory korespondují s poslední změnou rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení. Učební plán pro školní rok 2002/2003 souhlasí s platnými učebními dokumenty. Nadstandardní je rozsah nabídky volitelných a nepovinných předmětů v gymnáziu. ČŠI během inspekční činnosti nezjistila neplnění učebních osnov. Povinná dokumentace je vedena průkazně a úplně. Ve výchovně-vzdělávacím procesu se příznivě projevuje plná odborná a pedagogická způsobilost většiny učitelů. Vyučující mají zpracovány časově tematické plány, které v některých případech neodpovídají aktuálnímu stavu ve výuce, protože účelně provedené změny nebyly dostatečně podchyceny. Učitelé se na výuku zodpovědně připravují po stránce obsahové i materiální. Vyučovalo se nejčastěji frontálně, ale ČŠI zaznamenala i efektivní párovou a skupinovou práci. Ve většině navštívených vyučovacích jednotek nechyběla vhodná motivace a dostatečná názornost. Menší pozornost je věnována rozvoji komunikačních a kooperativních kompetencí. Ve škole panuje velmi příjemná atmosféra důvěry, žáci respektují dohodnutá pravidla, na motivační podněty pedagogů reagují pozitivně.

Doporučení z minulé inspekční zprávy k rozvoji kultury mluveného slova u žáků a ke zlepšení estetického prostředí kmenových učeben jsou i po čtyřech letech stále aktuální. V úrovni činnosti Gymnázia a Střední pedagogické školy nedošlo od poslední inspekce k zásadním změnám, všechny sledované oblasti jsou ČŠI hodnocené jako nadprůměrné.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Varja Paučková
Členové týmu	Mgr. Alexandra Hanwaldová
	Mgr. Věra Jirkalová
	Ing. Eva Žižková

Další zaměstnanci ČŠI

Iva Chybová
Miroslava Luňáčková
Jindřich Novotný

V České Lípě dne 8. listopadu 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. 12. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
PhDr. Zdeňka Kutínová, ředitelka školy

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-01-03	081 1/03-5076
Zřizovatel	2003-01-03	081 2/03-5076
Rada školy	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.